

Spála a její výskyt v Olomouckém kraji

Spála (scarlatina) je vysoce infekční bakteriální onemocnění vyvolané streptokoky skupiny A, konkrétně bakterií *Streptococcus pyogenes*.

Přenos a inkubační doba

Spála nejčastěji postihuje děti předškolního a mladšího školního věku (3-10 let). Přenáší se vzduchem kapénkami nebo prostřednictvím kontaminovaných předmětů (společné hračky, nádobí, oblečení atd.). Inkubační doba onemocnění je 2 až 5 dnů. Po prodělání tohoto infekčního onemocnění se celoživotní imunita nevyvine, a proto může být infekce během života opakovaná.

Příznaky

- Zimnice, horečka, zarudlé tváře s vyblednutím kolem úst, bolest v krku (angína) a potíže s polykáním.
- Zvracení, bolest břicha, zduřelé uzliny na krku.
- Červená nesvědívá kožní vyrážka, která se šíří od podbřišku na trup a vnitřní strany stehen. Po několika dnech vyrážka zmizí a kůže se olupuje.
- Jazyk má zpočátku bílý povlak, od třetího dne je zarudlý s bílými tečkami.

Léčba

Při podezření na spálu je nezbytná návštěva lékaře, který diagnózu potvrdí. Onemocnění se léčí antibiotiky penicilínové řady dle pokynů lékaře. Nedostatečně léčená spála může způsobit řadu závažných následků např. poškození srdce, ledvin, kloubů, nervového systému či kůže. Po celou dobu léčby je třeba dodržovat klid na lůžku. Těžší formy onemocnění vyžadují hospitalizaci. Léčba trvá zpravidla 10 dní.

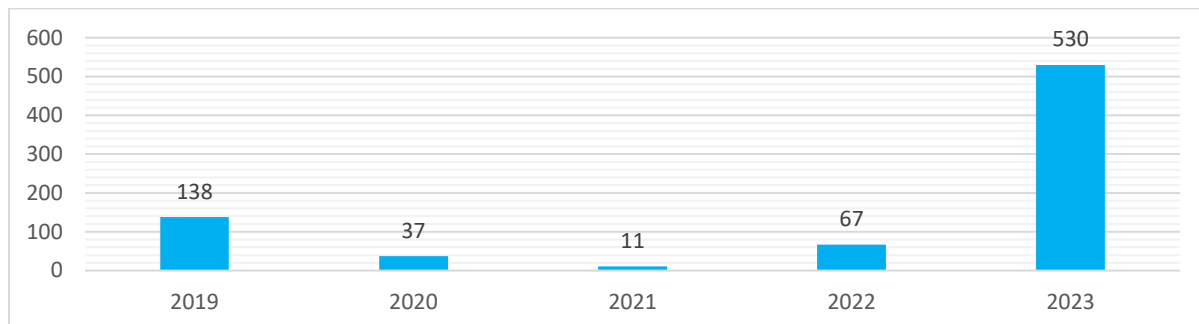
Prevence

- Důsledná osobní hygiena – důkladné mytí rukou může pomoci zabránit šíření bakterií.
- Vyvarovat se kontaktu s nemocnými osobami.
- Nepoužívat společné předměty – od nemocných osob si nepůjčovat např. ručníky či jiné osobní věci.

Výskyt v Olomouckém kraji

V České republice patří spála mezi povinně hlášená onemocnění. Krajská hygienická stanice Olomouckého kraje se sídlem v Olomouci (KHS) evidovala ve svém správním obvodu v roce 2023 na základě hlášení lékařů celkem 530 případů spály (Graf č. 1), z toho 287 případů u mužů a 243 u žen. Nejvíce zasaženými věkovými skupinami byly děti ve věku 5-9 let (346 případů) a 1-4 roky (111 případů). Nejvyšší výskyt spály byl zaznamenán v jarních a zimních měsících. Z hlediska okresů bylo nejvíce nemocných hlášeno v Olomouci (233), následně v Šumperku (129) a Přerově (85).

Zvýšený výskyt počtu případů onemocnění v minulém roce je přisuzován nedostatečné promořenosti vnímavé populace, kdy v pandemickém období nedocházelo k setkávání se s běžnými viry a bakteriemi. Situace s výskytem spály je obdobná v celé České republice, nemocnost v Olomouckém kraji tak kopíruje celorepublikový trend. (<https://www.nzip.cz/clanek/632-spala>).

Graf č. 1: Evidovaný počet případů spály v Olomouckém kraji v letech 2019–2023

Mgr. Markéta Koutná, Ph.D., tisková mluvčí, telefon 585 719 244, e-mail: media@khsolc.cz